

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์การวิจัย คำถามในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

5.1.3 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.1.4 เพื่อเสนอแนะทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.2 คำถามในการวิจัย

5.2.1 การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับใดบ้าง

5.2.2 การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกันหรือไม่

5.2.3 ปัญหาในการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีเป็นอย่างไร

5.2.4 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีเป็นอย่างไร

5.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.3.1 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นสารสนเทศ และแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.3.2 ผลการวิจัยได้แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.3.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีที่ได้จากการวิเคราะห์ นับเป็นองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อพัฒนางานวิจัยต่อไป

5.4 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี และการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลครั้งเดียว แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559

5.4.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นโรงเรียนนาร่องในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 12 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 286 คน จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงจำนวน 36 คน ครูผู้สอน จำนวน 250 คนด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ (Computer Method) โดยการสุ่มจากผู้บริหารและครู จำนวน 286 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนตัวอย่างครูเพื่อให้ได้สัดส่วนที่สมดุลกันในแต่ละขนาดของโรงเรียนโดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 5 คน

เพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ กล่าวคือ เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือเจ้าหน้าที่สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และอำเภอ รวมถึงผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือครูผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน

5.4.2 แบบของเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1) แบบสอบถาม แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก และแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) เกี่ยวกับ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559 เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน
2. ด้านการดำเนินกิจกรรม
3. ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้
5. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้
6. ด้านการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) เกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน
2. ด้านการดำเนินกิจกรรม
3. ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้
5. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้

6. ด้านการวัดและประเมินผล ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

2) แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์นี้ ผู้วิจัยสร้างโดยกำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน 2. ด้านการดำเนินกิจกรรม 3. ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 5. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 6. ด้านการวัดและประเมินผล รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.4.3 การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) การสร้างแบบสอบถาม

1.1) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากแบบวัดและประเมินผลรวมทั้งตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.2) กำหนดขอบเขตที่ต้องการสร้างแบบสอบถาม

1.3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างแล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา การสื่อความหมายและความครอบคลุมสมบูรณ์แบบของแบบสอบถาม

1.4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (Item Objective Congruence Index :IOC) โดยตรวจสอบข้อคำถาม ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านวัดประเมินผลหรือวิจัย รวมทั้งด้านภาษาไทย เพื่อพิจารณาด้านภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม จำนวน 3 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญอาจมีความเชี่ยวชาญหลายด้านในคนเดียว และต้องได้ค่า $IOC \geq 0.50$ ขึ้นไป ถ้าต่ำกว่าผู้วิจัยจะนำมาปรับปรุง (พิสนุ พองศรี, 2549 : 138-140) พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

1.5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการตรวจสอบความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204 อ้างถึงใน พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 125-126)

1.6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยต่อไป

2) การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2) จัดทำแบบสัมภาษณ์ อย่างมีโครงสร้างโดยกำหนดขอบเขตคำถามให้ ครอบคลุมเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้าน โครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน 2. ด้านการดำเนินกิจกรรม 3. ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 5. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 6. ด้านการวัด และประเมินผล รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นผู้วิจัยสร้างเครื่องมือตามขอบเขตที่กำหนด

2.3) นำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างที่เสร็จแล้วนำเสนออาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4) นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุง แล้วนำไปทดลองสัมภาษณ์บุคคลที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 1 ครั้ง

2.5) นำแบบสัมภาษณ์ที่ทดลองแล้วมาปรับปรุงข้อความคำถามอีกครั้งหนึ่งแล้ว จึงนำออกใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน โดยทำเรื่องขอหนังสือรับรองและ หนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากนั้นผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา ไปยังโรงเรียนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง รวมทั้งทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ด้วย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด โดยได้รับแบบสอบถามคืน 286 ฉบับ และตรวจสอบเป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละหนึ่งร้อยของแบบสอบถามและสัมภาษณ์เพิ่มเติม 5 คน เพื่อนำมาดำเนินการร่างแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.6.1 วิธีการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1.1 คำนวณค่าร้อยละเพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้า

1.2 กำหนดคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แสดงการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557: 74) จากนั้นผู้วิจัยคำนวณค่าเฉลี่ยรวม พร้อมกับนำเสนอในรูปตาราง และแปลผลตามลำดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมาย ตามหลักการวิเคราะห์ความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 : 75)

1.3 นำค่าเฉลี่ยแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มาเปรียบเทียบตามตัวแปร ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยใช้การทดสอบด้วยค่าที (t-test) และค่าทดสอบเอฟ (F-test)

1.4 นำข้อมูลจากข้อคำถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี วิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วนำมาจัดกลุ่มประกอบการอภิปรายผล

2) แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาสรุปประเด็นสำคัญของแต่ละประเด็นแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ 1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน 2. ด้านการดำเนินกิจกรรม 3. ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 5. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 6. ด้านการวัดและประเมินผล รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้ นำเสนอเชิงบรรยายประกอบการอภิปรายผล

5.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
- 2) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 3) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ซึ่งเป็นปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดความถี่โดยนำเสนอในรูปของความเรียง
- 4) สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่มคือ ค่าที (t-test) และมากกว่าสองกลุ่มคือ ค่าเอฟ (F-test)

5.7 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี สรุปผลการวิจัย ดังนี้

5.7.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนมากกว่าผู้บริหาร มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีมากกว่าปริญญาโท ส่วนประสบการณ์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี จะมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าขนาดกลางและขนาดเล็ก ตามลำดับ

5.7.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .76) ซึ่งด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน

ด้านการวัดและประเมินผล ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในรายด้านจำแนกเป็นรายข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = .72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ การกำหนดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรอย่างหลากหลาย ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = .67) และน้อยที่สุด คือ ตารางเรียนสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = .77)
2. ด้านการดำเนินกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = .78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = .80) และน้อยที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้นักเรียน และผู้ปกครองทราบ ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = .77)
3. ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = .73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบมีความเหมาะสมกับสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = .66) และน้อยที่สุด คือ กิจกรรมได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = .73)
4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ กิจกรรมส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = .78) และน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ทักษะการคิดขั้นสูง โดยมีวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .75)
5. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .78) มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ จัดเตรียมสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น โสตทัศนศึกษา โสตทัศนวัสดุ และอื่นๆ ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = .83)
6. ด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นำผลการประเมินไปพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = .74) มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินตนเอง ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .80)

5.7.3 ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

1. ตำแหน่ง จากการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2. ระดับการศึกษา จากการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ประสบการณ์ จากการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 11 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ขนาดโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 ส่วนความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏว่า ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการดำเนินกิจกรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านการดำเนินกิจกรรม มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านรูปแบบการเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่

ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านการวัดและประเมินผล มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

5.7.4 ข้อมูลข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียน ข้อเสนอแนะที่ถูกสะท้อนมากที่สุด คือ ควรเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้มากขึ้น เพราะนักเรียนมีความสุขกับการทำกิจกรรม เนื่องจากบริบทของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีเวลาในการจัดกิจกรรมที่สนองตอบนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” น้อยมาก อีกทั้งควรมีการกำหนดโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียนให้ชัดเจน และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุด คือ อยากให้ต้นสังกัดจัดทำโครงสร้างเวลาเรียนเพื่อเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนำไปใช้เป็นแนวทางเดียวกัน เพราะบริบทของการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน จึงไม่สามารถจัดเวลาเรียนให้เหมือนกันได้ทั้งหมด

2. ด้านการดำเนินกิจกรรม ข้อเสนอแนะที่ถูกสะท้อนมากที่สุด คือ ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมถึงผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เพราะกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไม่สามารถทำได้เพียงเฉพาะฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด จำเป็นต้องร่วมมือกันทำทั้งระบบ และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุด คือ ให้มีการประชุมวางแผนทุกครั้งก่อนดำเนินกิจกรรมต่างๆ ก่อนทำกิจกรรมใดๆ ควรต้องให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะที่ถูกสะท้อนมากที่สุด คือ การออกแบบกิจกรรมต้องสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด ตามหลักสูตร เหมาะสมกับผู้เรียน เนื่องจากการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จัดขึ้นมาเพื่อให้ตอบสนองกับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว เพียงแต่เปลี่ยนลักษณะการเรียนการสอน ให้เป็นการปฏิบัติจริงมากขึ้น และข้อที่มีความถ้อยรองลงมา คือ การออกแบบกิจกรรมต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเหมาะสมกับผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด และกิจกรรมที่จัดควรครอบคลุมในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะครอบคลุมกิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมที่ออกแบบควรใช้สื่อที่เหมาะสม รวมถึงสอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ

4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะที่ถูกระงับมากที่สุด คือ รูปแบบกิจกรรมที่จัด ควรมีความหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ในแต่ละระดับชั้นนั้นๆ ผู้เรียนจะได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีทำกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมมากขึ้น และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ รูปแบบกิจกรรมควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในระดับที่สูงขึ้นไปได้

5. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะที่ถูกระงับมากที่สุด คือ ควรจัดเตรียมสื่อ และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกให้เพียงพอ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อสร้างความรู้รอบด้านให้ผู้เรียน และสื่อในการจัดกิจกรรมควรมีความหลากหลาย สร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้อยากเรียน อยากรู้ มากยิ่งขึ้น และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ให้โรงเรียนอำนวยความสะดวกในการเบิกอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อในการจัดกิจกรรม และให้ครู และนักเรียนช่วยกันผลิตสื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรมร่วมกัน

6. ด้านการวัดและประเมินผล ข้อเสนอแนะที่ถูกระงับมากที่สุด คือ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเอง เป็นรายบุคคล ตามสภาพจริง ควรมีการประเมินผลโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ควรมีรูปแบบการประเมินที่เป็นรูปแบบเดียวกัน และนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาผู้เรียนต่อไป

5.7.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1) ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน

การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียนโดยภาพรวม มีการปรับโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียนตามบริบทของโรงเรียน ตามความเหมาะสม โดยไม่กระทบกับเวลาเรียนปกติ และสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร มีความเหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน ปัญหาที่พบ คือ ผู้บริหารและครูไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่ากิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” คืออะไร เนื่องจากเป็นนโยบายใหม่ โรงเรียนหลายแห่งดำเนินโครงการโดยไม่มั่นใจผลลัพธ์เท่าที่ควร ไม่มีความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติ ขณะที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้ปกครองหลายรายยังกังวลเรื่องการสอนตามสาระวิชาหลักเกรงว่าเด็กจะได้รับความรู้ไม่ครบตามหลักสูตร ทำให้ผลการเรียนลดลง โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา ที่ครูเองมีภาระงานและกิจกรรมอื่นๆ ทั้งที่ได้รับเข้ามาเบียดบังเวลาสอนอยู่ก่อนแล้วจำนวนมาก ทำให้ครูบางส่วนคิดว่าเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับตัวเอง ในขณะเดียวกันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียนที่แน่นอยู่แล้วในแต่ละวัน เพราะต้องเรียนทั้งวิชาสามัญควบคู่วิชาศาสนา กล่าวคือ เรียน 2 หลักสูตร ทำให้มีเรียนเรียนมากกว่าโรงเรียนทั่วไปที่เรียนแค่หลักสูตรเดียว และแต่ละโรงเรียนก็มีบริบทที่ไม่เหมือนกันอีกด้วย แนวทางการแก้ไขปัญหา

คือ สำนักงานการศึกษาเอกชนหรือหน่วยงานต้นสังกัดต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในเรื่องการปรับโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียนให้กับผู้บริหาร และครูผู้สอน รวมถึงบุคลากรต่างๆ ในโรงเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้แต่ละโรงเรียนปรับโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียน ตามบริบทของตนเอง

2) ด้านการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านการดำเนินกิจกรรมโดยภาพรวม มีการดำเนินงานที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม กล่าวคือ มีการประชุมวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีการส่งเสริมสนับสนุน อำนาจความสะดวก รวมถึงมีการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่พบด้านการดำเนินกิจกรรม บางครั้งการจัดสภาพแวดล้อมไม่อำนวย เนื่องจาก กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” บางกิจกรรม ต้องใช้สถานที่เฉพาะ เช่น สนามกีฬา ใช้ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งบางสถานการณ์มีฝนตกลงมา หรือแดดร้อนเกินไป เป็นต้น รวมไปถึงการสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ด้านต่างๆ มีความบกพร่อง เช่น ด้านวิทยากรที่ให้ความรู้ด้านต่างๆ แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ การใช้กระบวนการ PDCA เนื่องจาก เป็นแนวคิดที่ไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงแค่การวางแผน แต่แนวคิดนี้เน้นให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานตามแนวทางของ PDCA จะทำให้การดำเนินงานตอบโจทย์ขององค์กรได้ตรงจุด ส่งผลให้การดำเนินงานสอดคล้องกับธรรมชาติของคนในองค์กร จากการวางแผนอย่างเหมาะสมด้วยการใช้ข้อมูลของสถานการณ์จริง และที่สำคัญการดำเนินการได้รับการเฝ้าติดตามอย่างเป็นระยะ ซึ่งก็จะทำให้สามารถปรับแผน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ รวมถึงมีการสรุปบทเรียนที่ได้หลังจากจบกิจกรรมสามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานรอบใหม่ ซึ่งจะทำให้กิจกรรมการเพิ่มผลิตภาพได้รับการพัฒนาและยกระดับได้อย่างต่อเนื่อง

3) ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวม มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตร ครอบคลุมกิจกรรม 4H กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) และกิจกรรมที่จัดต้องมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม รวมถึงกิจกรรมที่ไม่ขัดกับการศาสนาอิสลามควบคู่ไปกับกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน โดยมีข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ คือการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ออกแบบจะต้องออกแบบให้รัดกุมและรอบด้าน

4) ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวม มีรูปแบบแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน จัดกิจกรรมโดยเน้นการปฏิบัติจริง ด้าน โดยมีข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ คือ กิจกรรมที่ต้องเหมาะสมกับวัย สามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูจะต้องปรับตัวเอง รวมถึงปรับรูปแบบการสอน รวมถึงวิธีการสอน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม รวมถึงให้ผู้เรียนคิดอย่างสร้างสรรค์

5) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้

การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวม มีการเตรียมสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ปัญหาที่พบ คือ ขาดสื่อที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้ที่มีความสามารถเฉพาะในด้านนั้นๆ เนื่องจากระยะทางไกล หรือมีราคาตัวแพง โรงเรียนไม่สามารถจัดหาเพื่อจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ แนวทางการแก้ไขปัญหา โดยการสรรหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถที่มีภายในโรงเรียนทดแทน เพราะครูหนึ่งคนมีความสามารถหลายอย่าง นำเอาจุดเด่นของครูออกมาตามศักยภาพ

6) ด้านการวัดและประเมินผล

การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวม มีการวัดประเมินผลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผลอย่างชัดเจน โดยการประเมินตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนควรประเมินผลตามสภาพจริง อย่างหลากหลาย และนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาโดยการสรรหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถที่มีภายในโรงเรียนทดแทน เพราะครูหนึ่งคนมีความสามารถหลายอย่าง นำเอาจุดเด่นของครูออกมาตามศักยภาพ

5.8 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.1 ระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีของผู้บริหาร

และครูผู้สอน พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับจุฑามาศ สุภาพจน์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับ ปกครอง บั้ววิรัตน์เลิศ (ม.ป.ป.: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนในสังกัดอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ สลิตา รินสิริ (2558: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับพรพนา บั้วอินทร์ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ได้สอดคล้องกับ ศิริกาญจน์ งามช่าง (2560: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการเตรียมความพร้อมและวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีการปรับโครงสร้างเวลาเรียนรวมของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมีการกำหนดตัวชี้วัดของกิจกรรมและปรับเปลี่ยนกิจกรรมเพื่อพัฒนา 4H โดยจัดกิจกรรมที่มีทั้งกิจกรรมที่ผู้เรียนเลือกเองตามความสนใจ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยวิธีการสังเกตการณ์ ประเมินความพึงพอใจของผลงานชิ้นงาน พร้อมทั้งนำผลการประเมินตามสภาพจริงมาหาแนวทางในการพัฒนาในครั้งต่อไป

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

2.1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่าการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” โดยมีการสร้างความเข้าใจในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติแก่ ผู้บริหาร ครู

และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงทำให้เกิดความผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับรายงานการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practices) ในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (2559 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ได้ทำการศึกษาระดับความพึงพอใจต่อความสำเร็จของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ผลการศึกษาพบว่าทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ระดับความพึงพอใจต่อความสำเร็จของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของผู้บริหารและครูผู้สอนไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับสุจินต์ ไจกระจำจ (2553 : 86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพ (ตำแหน่ง) ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาไม่ได้ส่งผลกระทบต่อองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เนื่องจากองค์ความรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมถึงทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้จะได้มา ก็ต่อเมื่อได้ผ่านการฝึกอบรม และทำความเข้าใจในหลักการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ตามนโยบาย ทำให้ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับ จุฑามาศ สุธาพจน์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน พบว่า การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่ม

เวลา” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีของ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นเรื่องใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาล เป็นการลดเวลาเรียนภาควิชาการลง แต่ต้องไม่กระทบเนื้อหาหลักที่เด็ก ๆ ควรเรียนรู้ ซึ่งหมายความว่าครูต้องใช้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนได้สาระที่ต้องรู้ครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น จากนโยบายการลดเวลาเรียนดังกล่าว จึงนำมาสู่การปฏิบัติ ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ต่างก็ได้รับนโยบายฯ และแนวปฏิบัตินี้มาพร้อม ๆ กัน ทำให้ผลการเปรียบเทียบแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่มีระดับประสบการณ์ทำงานต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จุฑามาศ สุธาพจน์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหาร และครูผู้สอน ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดต่างกัน มีผลต่อการดำเนินงาน เนื่องจากในโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูน้อย งบประมาณ วัสดุ ไม่หลากหลาย ต้องจัดกิจกรรมแยกแต่ละวัน สำหรับโรงเรียนขนาดกลาง มีครูเพียงพอ งบประมาณ วัสดุหลายหลาย สามารถจัดกิจกรรมได้หลายรอบ โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมมากที่สุด สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล (2559 : 16) เลยทำให้การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ จุฑามาศ สุธาพจน์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวม ด้านโครงสร้างเวลาเรียน

และตารางเรียน ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานตามนโยบาย“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

3.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียนที่แน่นอนอยู่แล้วในแต่ละวัน เพราะต้องเรียนทั้งวิชาสามัญควบคู่วิชาศาสนา ทำให้มีเรียนเรียนมากกว่าโรงเรียนทั่วไป จึงให้ยากต่อการปรับโครงสร้างเวลาเรียน ซึ่งบริบทของแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าส่วนกลางมองไปที่โรงเรียนสามัญทั่วไป แต่ไม่ได้คำนึงถึงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีเวลาเรียนมากกว่าหนึ่งเท่าตัว จึงได้กำหนดแนวทางมาให้เหมาะสมสำหรับโรงเรียนสามัญทั่วไป จึงต้องสร้างความเข้าใจในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และโรงเรียนสามารถปรับตารางเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของตนเองได้

ด้านการดำเนินกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม บางครั้งสภาพแวดล้อมไม่อำนวย เนื่องจากกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” บางกิจกรรมต้องใช้สถานที่เฉพาะ เช่นสนามกีฬา ใช้ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งบางสถานการณ์มีฝนตกลงมา หรือแดดร้อนเกินไป เป็นต้น รองลงมา คือ การสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ด้านต่างๆ มีความบกพร่อง เช่น ด้านวิทยากรที่ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ รวมถึงการจัดกิจกรรมช่วงเพิ่มเวลารู้อย่างต่อเนื่องส่งผลให้ครูเหนื่อยล้า นอกจากนี้ครูต้องมีภาระในการทำแบบประเมิน ติดตาม ที่ซ้ำซ้อนของหลายหน่วยงานตลอดปีการศึกษา

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า งบประมาณในการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็กไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมในช่วงเพิ่มเวลารู้ ขาดงบประมาณ หรือความพร้อมในการจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม รวมถึงการสรรหาวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญในสาขานั้นๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องจัดหางบประมาณ หรือหุ้มนงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการ PDCA จะทำให้การดำเนินงานตอบโจทย์ขององค์กรได้ตรงจุด ส่งผลให้การดำเนินงานสอดคล้องกับธรรมชาติของคนในองค์กร จากการวางแผนอย่างเหมาะสมด้วย

การใช้ข้อมูลของสถานการณ์จริง และที่สำคัญการดำเนินการได้รับการเฝ้าติดตามอย่างเป็นระยะ ซึ่งจะทำให้สามารถปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ รวมถึงมีการสรุปบทเรียนที่ได้หลังจากจบกิจกรรม สามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานรอบใหม่ ซึ่งจะทำให้กิจกรรมได้รับการพัฒนา และยกระดับได้อย่างต่อเนื่อง

ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบบมากที่สุดคือ ความพร้อมของบุคลากรในการนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้สู่การปฏิบัติ ยังเป็นจุดอ่อนของ โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เพราะครูบางส่วนยังมีทักษะไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน ไม่สามารถเชื่อมโยงหลักสูตรสู่การจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น สำนักงานการศึกษาเอกชนต้นสังกัด หรือโรงเรียนจึงควรจัดอบรม และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสู่กิจกรรมให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้มีการปรับกระบวนการศึกษาทั้งระบบ รองรับต่อการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ที่เน้นการเชื่อมโยงกับหลักสูตรแต่ละระดับสู่การปฏิบัติในกิจกรรม โดยเชื่อมโยงสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตร ครอบคลุมกิจกรรม 4H กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) ตามหลักการอิสลาม และกิจกรรมทางด้านศาสนาอิสลามควบคู่ไปด้วย

ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบบมากที่สุดคือ การจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม การจัดกิจกรรมไม่ส่งเสริมการใช้ทักษะการคิดขั้นสูง โดยมีวิธีการสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เพราะครูบางส่วนยังยึดติดกับรูปแบบการสอนแบบเดิมๆ มากกว่าเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เห็นได้จากผู้เรียนที่ขาดทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ และไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น โรงเรียนต้องแนะนำให้ครูปรับรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ โดยครูมีบทบาท เป็นเหมือนเพื่อนผู้แนะนำ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ริเริ่ม เล่น ทดลอง ให้เหตุผล และให้ความร่วมมือกับผู้เรียน ใช้การควบคุมหรือออกคำสั่งกับผู้เรียนน้อยที่สุด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมมือกับบุคคลอื่นได้เรียนรู้และแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบบมากที่สุดคือ การจัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกยังไม่ครอบคลุม เช่น วิทยากรท้องถิ่น หรือปราชญ์ท้องถิ่น มาช่วยจัดกิจกรรมบางเรื่องของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยเฉพาะกิจกรรมที่ครูขาดความชำนาญ

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เพราะโรงเรียนไม่ได้อำนวยความสะดวกในเรื่องสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่ครอบคลุม หรือการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของครูขาดผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในด้านนั้นๆ ดังนั้น โรงเรียนควรจัดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน สภาพแวดล้อมในโรงเรียนและรอบโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียนให้มากขึ้น เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา ศูนย์สารสนเทศ ให้มีคุณภาพและทั่วถึงเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนมีแหล่งค้นคว้าความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมถึงจัดหาวิทยากรท้องถิ่นที่มีความรู้ความชำนาญในด้านนั้นๆ และสถานที่ทำกิจกรรมที่เหมาะสมและมีคุณภาพ และเหมาะสมกับลักษณะพื้นที่ที่ตั้งและภายใต้ขอบเขตของทรัพยากรที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น

ด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ครูทำการวัดและประเมินผลอย่างจริงจังมากเกินไป ทำให้นักเรียนมีความกดดันกับการทำกิจกรรม รวมถึงครูบางส่วนไม่สามารถจัดสรรเวลาในการดำเนินการวัดประเมินผลกิจกรรมในช่วงเพิ่มเวลารู้

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เพราะครูมีความคาดหวังถึงผลที่จะได้จากนักเรียนมากเกินไป และการจัดกิจกรรมช่วงเพิ่มเวลารู้อย่างต่อเนื่องส่งผลให้ครูเหนื่อยล้า นอกจากนี้ครูต้องมีภาระในการทำแบบประเมินติดตามที่ซ้ำซ้อนของหลายหน่วยงานตลอดปีการศึกษา ดังนั้นครูควรหารูปแบบวิธีการวัดประเมินผลที่ไม่ยาก และไม่กดดันนักเรียนมากเกินไป โรงเรียนควรลดภาระแก่ครู โดยมีการประเมินผลการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและหลากหลายเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด

5.9 ข้อเสนอแนะ

5.9.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อค้นพบจากงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.1 สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีควรจัดให้มีการจัดอบรมและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสู่กิจกรรมให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้มีการปรับกระบวนการศึกษาทั้งระบบ รองรับต่อการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ที่เน้นการเชื่อมโยงกับหลักสูตรแต่ละระดับสู่การปฏิบัติในกิจกรรม โดยเชื่อมโยงสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรครอบคลุมกิจกรรม 4H กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health)

1.2 สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีควรมีการนิเทศ ติดตามประเมินการดำเนินงานตามนโยบาย“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง และนำผลการประเมินนั้น มาใช้ในการกำหนดทิศทาง และแนวทางการพัฒนาให้บรรลุตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.3 สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีควรรวบรวมกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีหรือที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practices) ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นรูปเล่ม และเผยแพร่ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้มาศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

2) ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา ศูนย์สารสนเทศ ให้มีคุณภาพและทั่วถึงเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนมีแหล่งค้นคว้าความรู้ ภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมถึงจัดหาวิทยากรท้องถิ่นที่มีความรู้ความชำนาญในด้านนั้นๆ และสถานที่ทำกิจกรรมที่เหมาะสมและมีคุณภาพ

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ควรส่งเสริมสนับสนุนครูในโรงเรียนได้รับการพัฒนา ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดในหลายด้าน เช่น ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ และด้านงบประมาณ

2.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนดำเนินงานโดยใช้กระบวนการ PDCA จะทำให้การดำเนินงานตอบโจทย์ขององค์กรได้ตรงจุด ส่งผลให้การดำเนินงานสอดคล้องกับธรรมชาติของคนในองค์กร จากการวางแผนอย่างเหมาะสม และที่สำคัญการดำเนินการได้รับการเฝ้าติดตามอย่างเป็นระยะ ซึ่งก็จะทำให้สามารถปรับแผน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ รวมถึงมีการสรุปบทเรียนที่ได้หลังจากจบกิจกรรม สามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานรอบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูผู้สอนปรับบทบาท และปรับรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ

2.5 ผู้บริหารควรมีการนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของครูอย่างใกล้ชิด อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3) ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

3.1 ครูผู้สอนควรปรับบทบาทและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ โดยครูมีบทบาทเป็นเหมือนเพื่อน ผู้แนะนำ ผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ริเริ่ม เล่น ทดลอง ให้เหตุผล และให้ความร่วมมือกับผู้เรียน ใช้การควบคุมหรือออกคำสั่งกับผู้เรียนน้อยที่สุด

3.2 ครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสู่กิจกรรมให้ครอบคลุมทุกด้าน จัดกิจกรรมเพิ่มเวลาที่เน้นการเชื่อมโยงกับหลักสูตรแต่ละระดับสู่การปฏิบัติในกิจกรรมโดยเชื่อมโยงสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตร ครอบคลุมกิจกรรม 4H ตามหลักการอิสลาม และกิจกรรมทางด้านศาสนาอิสลาม รวมถึงสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม เข้าไปในทุกๆกิจกรรม

3.3 ครูควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและการเข้าร่วมอบรมที่ต้นสังกัดจัดขึ้น

3.4 ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนที่วางไว้ รวมถึงปรับปรุงระบบการประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน ครูผู้สอนควรดำเนินการวัดประเมินผลการจัดกิจกรรม ตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

5.9.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาประเมินผลการดำเนินงานนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ได้จากการศึกษาเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางต่อไป

2) ควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบหรือโมเดลในการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียน ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

3) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และอุปสรรคของการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม